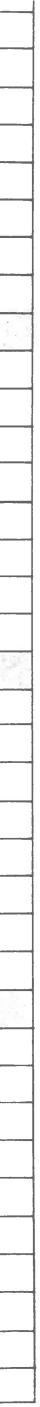

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN BEROEPEN IN DE EERSTELIJNSGE-
ZONDHEIDSZORG

STATISTISCHE GEGEVENS PER 1 JANUARI 1984 OVER HUISARTSEN,
ADSPIRANT HUISARTSEN EN VERLOSKUNDIGEN

L. Hingstman
januari 1985

Nederlands instituut voor onderzoek van de
eerstelijnsgezondheidszorg
Postbus 1568 3500 BN Utrecht tel: 030-319946

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

INHOUDSOPGAVE

pag

1. INLEIDING

5

2. LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

7

3. HUISARTSEN

11

4. ADSPIRANT HUISARTSEN

39

5. VERLOSKUNDIGEN

47

1942

1942

1942

1942

INLEIDING

In deze publicatie wordt een statistisch overzicht gepresenteerd van een groot aantal gegevens uit het registratiesysteem van huisartsen, adspirant-huisartsen en verloskundigen. Een dergelijk overzicht verschijnt ieder jaar. Echter in dit jaar worden voor het eerst ook gegevens gepresenteerd over verloskundigen. Een ander verschil met voorgaande publicaties is dat het systeem van losbladige aanvullingen is afgeschaft. Daarvoor in de plaats worden de jaarlijkse statistische overzichten gepubliceerd in tabellenboekjes. In deze tabellenboekjes zullen in de loop der tijd ook de gegevens van andere beroepen in de Eerstelijnsgezondheidszorg gepresenteerd worden.

Van welke gegevensbronnen wordt bij de opstelling van deze publicatie gebruik gemaakt?

De gegevens over huisartsen zijn afkomstig uit het registratiesysteem van gevestigde huisartsen dat sinds 1974 op het NHI wordt bijgehouden. In deze registratie zijn gegevens opgenomen van alle huisartsen in Nederland. De belangrijkste gegevens zijn, naast een aantal persoonsgegevens, het praktijkadres, de vestigingswijze, de praktijkvorm, functie en al of niet apotheekhoudend.

Sinds 1979 wordt op het NHI ook het registratiesysteem van adspirant-huisartsen bijgehouden. Dit zijn artsen die de beroepsopleiding tot huisarts aan een van de universitaire instituten voor huisartsgeneeskunde volgen of gevolgd hebben en nog niet zelfstandig als huisarts gevestigd zijn. Voor een deel worden de gegevens voor deze registratie via de Huisarts Registratie Commissie (HRC) verkregen en voor een deel via de jaarlijkse enquête onder alle adspirant-huisartsen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Naast een aantal persoonsgegevens wordt een groot aantal gegevens verzameld over de activiteiten met betrekking tot het verwerven van een praktijk.

De gegevens over verloskundigen zijn afkomstig uit het registratiesysteem dat het NHI per 1 januari 1984 heeft opgezet. Hiertoe zijn alle verloskundigen in Nederland door middel van een enquête benaderd. Op basis hiervan is een volledig bestand van alle praktizerende verloskundigen verkregen. In het systeem zijn een aantal persoonsgegevens en

gegevens over de functie, praktijkvorm en werkgebied opgenomen.

Op basis van bovenstaande drie gegevensbestanden worden in de volgende hoofdstukken de statistische overzichten per 1 januari 1984 gepresenteerd. Allereerst worden de gegevens over huisartsen besproken (hoofdstuk 3) en vervolgens komen de aspirant-huisartsen (hoofdstuk 4) en de verloskundigen aan bod (hoofdstuk 5).

Lijst van tabellen

A. HUISARTSEN	blz
Tabel 1: Aantallen huisartsen en assistent-huisartsen	17
Tabel 2: Leeftijdsverdeling zelfstandig gevestigde huisartsen (1984)	18
Tabel 3: Leeftijdsverdeling van assistent-huisartsen (1984)	19
Tabel 4: Nieuwe vestigingen en praktijkbeëindigingen vanaf 1970	19
Tabel 5: Leeftijdsverdeling van nieuw gevestigde en gestopte huisartsen (1983)	21
Tabel 6: Vestigingswijze vanaf 1970	22
Tabel 7: Praktijkvorm nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970	23
Tabel 8: Redenen praktijkbeëindiging vanaf 1970	24
Tabel 9: Nieuwe functie van gestopte huisartsen	25
Tabel 10: Apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970	26
Tabel 11: Leeftijdsverdeling apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970	27
Tabel 12: Praktijkvorm van gevestigde huisartsen vanaf 1970	28
Tabel 13: Praktijkvorm en leeftijdsverdeling (1984)	29
Tabel 14: Aantallen huisartsen en assistent-huisartsen per provincie	30
Tabel 15: Aantallen huisartsen naar urbanisatiegraad (1984)	30
Tabel 16: Aantallen assistent-huisartsen naar urbanisatiegraad (1984)	31
Tabel 17: Aantallen huisartsen naar urbanisatiegraad en leeftijd (1984)	31
Tabel 18: Aantallen huisartsen naar provincie en praktijkvorm (1984)	33
Tabel 19: Aantallen huisartsen naar urbanisatiegraad en praktijkvorm (1984)	34
Tabel 20: Aantal inwoners per huisarts naar provincie (1984)	35
Tabel 21: Aantal inwoners per huisarts naar urbanisatiegraad (1984)	35

B. ADSPIRANT-HUISARTSEN

blz

Tabel 22: Aantallen studenten op huisartsenopleiding (1984)	43
Tabel 23: Wachttijden voor de huisartsenopleiding vanaf 1970	43
Tabel 24: Afgestudeerden van de huisartsenopleiding naar universiteit vanaf 1970	44
Tabel 25: Aantal praktijkzoekende adspirant-huisartsen (1984)	44
Tabel 26: Overzicht gevestigde, praktijkzoekende en niet meer zoekende adspirant-huisartsen	45

C. VERLOSKUNDIGEN

Tabel 27: Aantal praktizerende verloskundigen vanaf 1980	52
Tabel 28: Leeftijdsverdeling en geslacht (1984)	52
Tabel 29: Leeftijdsverdeling naar functie (1984)	53
Tabel 30: Leeftijdsverdeling naar praktijkvorm (1984)	54
Tabel 31: Leeftijdsverdeling naar functie en urbanisatiegraad (1984)	55
Tabel 32: Aantallen per provincie en naar functie (1984)	55
Tabel 33: Aantallen naar functie en urbanisatiegraad (1984)	56
Tabel 34: Aantallen per provincie en naar praktijkvorm (1984)	57
Tabel 35: Aantallen naar urbanisatiegraad en praktijkvorm (1984)	58
Tabel 36: Aantal inwoners per verloskundige per provincie (1984)	59
Tabel 37: Aantal inwoners per verloskundige naar urbanisatiegraad (1984)	59

Lijst van Figuren

- Figuur 1 Groei van het aantal huisartsen en assistent-huisartsen vanaf 1970 (1970=100)
- Figuur 2 Leeftijdsopbouw van de zelfstandig gevestigde huisartsen (1984)
- Figuur 3 Vestiging-vertrek- en groeicijfers vanaf 1970
- Figuur 4 Absolute aantallen gevestigde en vertrokken huisartsen vanaf 1970
- Figuur 5 Leeftijdsopbouw van gevestigde en vertrokken huisartsen (1984)
- Figuur 6 Vestigingswijze van nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970
- Figuur 7 Praktijkvorm van nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970
- Figuur 8 Redenen praktijkbeëindiging vanaf 1970
- Figuur 9 De nieuwe functie van vertrokken huisartsen vanaf 1970
- Figuur 10 Relatief aantal apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970
- Figuur 11 Leeftijdsopbouw van apotheekhoudende en niet-apotheekhoudende huisartsen
- Figuur 12 Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970
- Figuur 13 Leeftijdsopbouw en praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen (1984)
- Figuur 14 Leeftijdsopbouw zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad (1984)
- Figuur 15 Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen en urbanisatiegraad (1984)
- Figuur 16 Huisartsendichtheid per EGG (1984)
- Figuur 17 Toe- afname van het aantal inwoners per huisarts per EEG in de periode 1970-1984
- Figuur 18 Gemiddelde wachttijden voor de huisartsenopleiding vanaf 1974
- Figuur 19 Leeftijdsopbouw van praktizerende verloskundigen (1984)
- Figuur 20 Leeftijdsopbouw van verloskundigen naar functie (1984)
- Figuur 21 Leeftijdsopbouw van verloskundigen naar praktijkvorm (1984)
- Figuur 22 Aantallen verloskundigen naar functie en urbanisatiegraad (1984)

Figuur 23 Aantallen verloskundigen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad (1984)

Figuur 24 Aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd per verloskundige en per EGG (1984)

HUISARTSEN

Op 1 januari 1984 zijn er 5752 zelfstandig gevestigde huisartsen in Nederland, van wie 7% vrouwen (tabel 1). Dit betekent dat in 1983 het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen met 149 is toegenomen (tabel 4). Vergeleken met voorgaande jaren is dit een aanzienlijke toename. Het aantal assistent-huisartsen op 1 januari 1984 bedraagt 305, waarvan 69% vrouwen. Hiermee is net als in 1982 het aantal assistent-huisartsen weer iets afgenomen.

Vestiging en Vertrek

Uit de vestigingscijfers blijkt dat na een periode van geleidelijke daling, het relatieve aantal nieuwe vestigingen in de laatste twee jaar weer iets toeneemt (fig. 3). Het vertrekcijfer daarentegen blijft in deze periode vrijwel stabiel. Derhalve moet de relatieve groei voornamelijk worden toegeschreven aan het grote aantal nieuw gevestigde huisartsen. Bijna 28% van deze groep is vrouw. Bij de peiling van 1983 was het percentage nieuw gevestigde vrouwelijke huisartsen nog 17 (tabel 4).

Vijftig procent van de nieuw gevestigde huisartsen in 1983 begint in een associatie (tabel 6). Dit is aanmerkelijk hoger dan in voorgaande jaren. Het aantal overnames daarentegen neemt nog steeds af. In 1970 vestigde zich 60% van de huisartsen door middel van een overname van een praktijk, in 1984 is dat terug gelopen tot 27%.

In 1983 hebben 177 huisartsen de praktijk neergelegd (tabel 4), van wie bijna 68% door natuurlijk verloop (tabel 8). Van degenen die een andere functie aanvaardden, oefenen de meesten een sociaal-geneeskundig beroep uit (54%).

Leeftijd, praktijkvorm, apotheekhoudend

Per 1 januari 1984 is 22% van de mannelijke en 52% van de vrouwelijke huisartsen jonger dan 35 jaar (tabel 2). Vergeleken met 1970 is het percentage mannen beneden de 35 jaar toegenomen van 15% naar 22%. Bij de groep vrouwelijke huisartsen is deze toename nog veel sterker (van 14% naar 52%).

Het aantal apotheekhoudende huisartsen is in 1983 gedaald tot 960 (tabel 10). Vanaf 1970 is het percentage apotheekhoudende huisartsen vrijwel ieder jaar afgenomen; het bedraagt nu nog maar 16.7%.

Verreweg de meeste huisartsen werken solo (60%). Dit percentage loopt ieder jaar terug (tabel 12). Alle andere praktijkvormen nemen relatief iets toe. Deze verschuivingen in praktijkvorm zien we deels terug in de leeftijdsopbouw per praktijkvorm. Van de solowerkende huisartsen is 20% jonger dan 35 jaar, terwijl bij de duopraktijken en de gezondheidscentra meer dan 30 procent jonger is dan 35 jaar (tabel 13).

Spreiding en dichtheid

Het aantal huisartsen is de laatste 15 jaar relatief het snelst gegroeid in de provincies Drente, Noord-Brabant en Limburg. De provincie Noord-Brabant is koploper, waar het aantal huisartsen met meer dan 50% is toegenomen. Dit toenemend aantal huisartsen heeft gevolgen voor de gemiddelde praktijkomvang.

In 1970 bedroeg het aantal inwoners per huisarts voor heel Nederland nog 2944. In 1984 is dit gedaald tot 2500 (tabel 20). Het aantal inwoners per huisarts is niet in alle provincies gelijk. Noord-Holland scoort het laagst (2297) en in Overijssel het hoogst (2749).

Relatief de meeste huisartsen (27%) werken in de grote steden (tabel 15). Voor de vrouwelijke zelfstandig gevestigde huisartsen is dit percentage nog hoger (40%). In de grote steden is het aantal inwoners per huisarts ook veel lager (2269) dan op het platteland (2614) (tabel 21).

BEGRIPPEN

Zelfstandig gevestigde huisarts - een huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds en particuliere patiënten en die ziekenfondspatiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft

Assistent-huisarts - een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal half jaar) als assistent in de praktijk van een zelfstandig gevestigde huisarts werkt

Gesteunde-vrije-vestiging - nieuwe vestiging van een huisartspraktijk met instemming en/of steun van (een deel van) de buurt-collega's, in de vorm overdracht van patiënten, sluiting van omliggende praktijken, aanbieder van waarnemingsmogelijkheden of nevenfuncties

Niet-gesteunde-vrije-vestiging - nieuwe vestiging van een huisartsenpraktijk zonder instemming van buurt-collega's

Overname - vestiging van een huisarts door de voortzetting van een bestaande huisartspraktijk

Associatie - vestiging van een huisarts door het aangaan van een maatschap met een of meer reeds gevestigde huisartsen of door de voortzetting van een bestaande praktijk door twee of meer nieuwe huisartsen in de vorm van een maatschap

Solopraktijk - praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al/niet in samenwerking met een assistent-huisarts)

Duopraktijk - praktijkvoering door twee of meer zelfstandig gevestigde huisartsen in maatschap al of niet in een gezamenlijk praktijkgebouw (niet zijnde een gezondheidscentrum)

Groepspraktijk - praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak

Gezondheidscentrum - praktijkvoering van tenminste een zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak

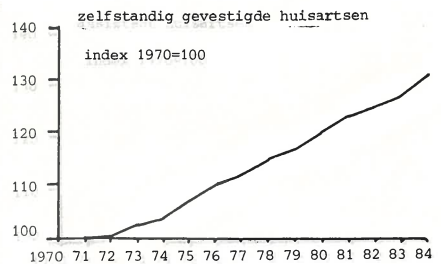
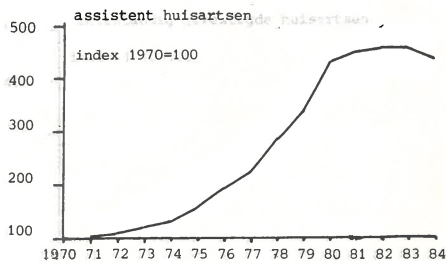
Apotheekhoudend huisarts - een zelfstandig gevestigde huis-
arts met een apotheekvergunning.

Tabel 1: Absoluut aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen, naar geslacht vanaf 1 januari 1970.

	zelfstandig gevestigde huisartsen			assistent huisartsen			totaal		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
1970	4272	127	4399	9	60	69	4281	187	4468
1971	4268	125	4393	9	62	71	4277	187	4464
1972	4295	122	4417	12	63	75	4307	185	4492
1973	4396	123	4519	17	67	84	4413	190	4603
1974	4441	128	4569	24	69	93	4465	197	4662
1975	4549	140	4689	35	74	109	4584	214	4798
1976	4680	154	4834	48	88	136	4728	242	4970
1977	4774	164	4938	51	105	156	4825	269	5094
1978	4882	179	5061	86	114	200	4968	293	5261
1979	4968	192	5160	94	145	239	5062	337	5399
1980	5040	218	5258	122	178	300	5162	396	5558
1981	5133	257	5390	108	203	311	5241	460	5701
1982	5199	286	5485	104	218	322	5303	504	5807
1983	5279	324	5603	92	225	317	5371	549	5920
1984	5351	401	5752	94	211	305	5445	612	6057

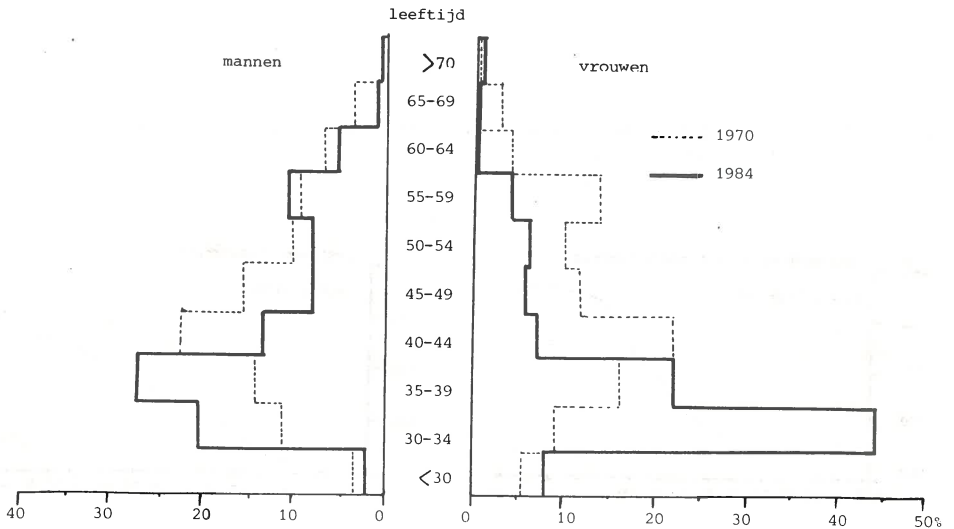
Figuur 1: Groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistenthuisartsen vanaf 1970 (1970 = 100)

Tabel 2: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht op 1 januari 1984.

Leeftijd	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30	116	2.2	32	8.0	148	2.6
30-34	1103	20.6	178	44.4	1281	22.3
35-39	1476	27.6	88	21.9	1564	27.2
40-44	718	13.4	30	7.5	748	13.0
45-49	460	8.6	22	5.5	482	8.4
50-54	462	8.6	24	6.0	486	8.4
55-59	616	11.5	19	4.7	635	11.0
60-64	298	5.6	1	0.2	299	5.2
65-69	52	1.0	2	0.5	54	0.9
ouder dan 70	50	0.9	5	1.2	55	1.0
Totaal	5351	100.0	401	100.0	5752	100.0

Figuur 2: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen op 1 januari 1984

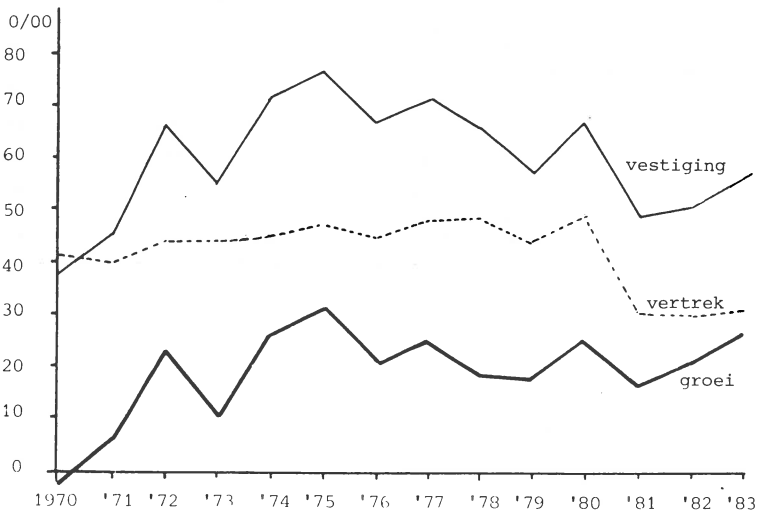
Tabel 3: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van assistent-huisartsen naar geslacht op 1 januari 1984.

Leeftijd	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30	31	33.0	37	17.5	68	22.3
30-34	51	54.3	98	46.4	149	48.9
35-39	5	5.3	37	17.5	42	13.8
40	7	7.4	39	18.5	46	15.1
Totaal	94	100.0	211	100.0	305	100.0

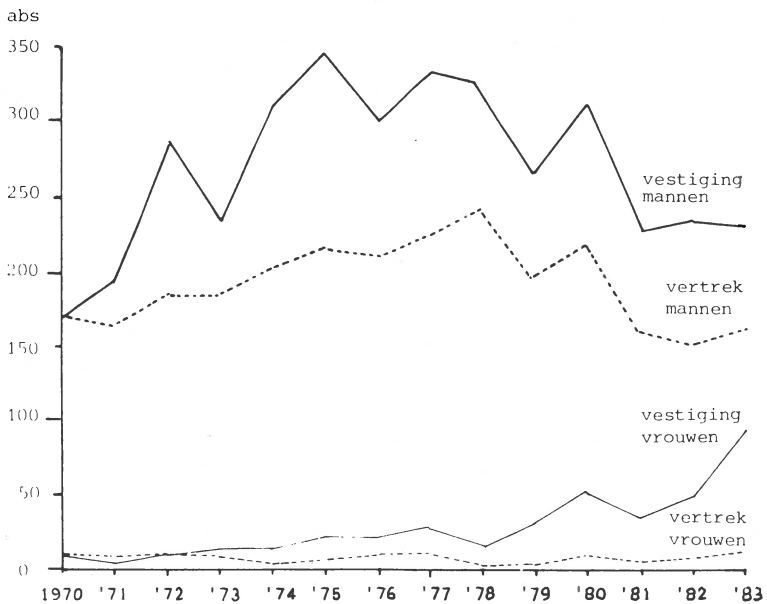
Tabel 4: Absoluut aantal nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen en het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen dat de praktijk heeft neergelegd naar geslacht vanaf 1 januari 1970.

	Nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen			Huisartsen die praktijk hebben neergelegd			Vestigingen saldo		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
1970	168	8	176	172	10	182	- 4	- 2	- 6
1971	193	5	198	166	8	174	+ 27	- 3	+ 24
1972	287	12	299	186	11	197	+101	+ 1	+102
1973	233	15	248	188	10	198	+ 45	+ 5	+ 50
1974	313	15	328	205	3	208	+108	+12	+120
1975	349	21	370	218	7	225	+131	+14	+145
1976	304	21	325	210	11	221	+ 94	+10	+104
1977	335	27	362	227	12	239	+108	+15	+123
1978	328	18	346	242	5	247	+ 86	+13	+ 99
1979	269	31	300	197	5	202	+ 72	+26	+ 98
1980	314	50	364	221	11	232	+ 93	+39	+132
1981	230	36	266	164	7	171	+ 66	+29	+ 95
1982	237	48	285	157	10	167	+ 80	+38	+118
1983	234	92	326	162	15	177	+ 72	+77	+149

Figuur 3: Vestiging, vertrek en groeicijfers van zelfstandig gevestigde huisartsen van 1970

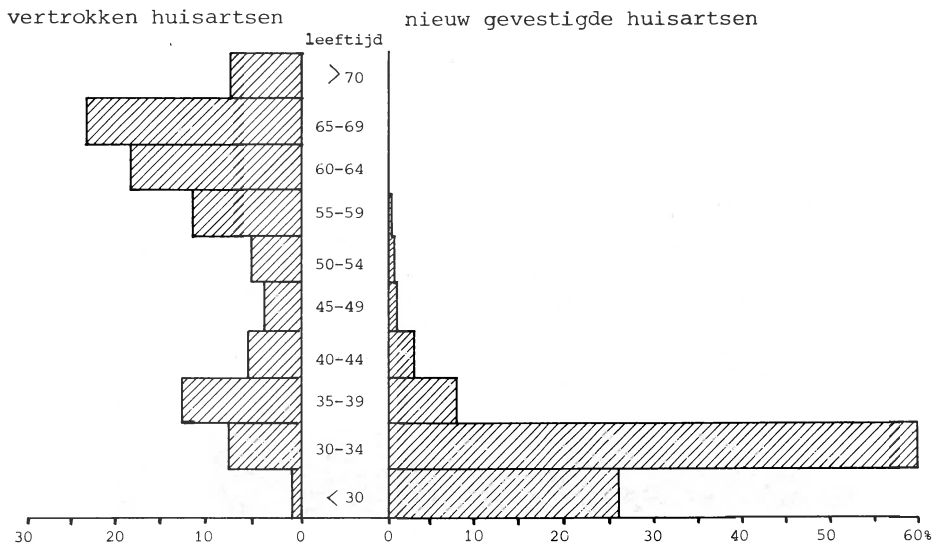
Figuur 4: Absoluut aantal gevestigde en vertrokken huisartsen (zelfstandig gevestigde) per jaar en naar geslacht vanaf 1970

Tabel 5: Leeftijdsverdeling van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen en van huisartsen die de praktijk hebben neergelegd in 1983.

Leeftijd	nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen		huisartsen die zijn gestopt	
	abs	%	abs	%
jonger dan 30	86	26.4	1	0.6
30-34	194	59.5	15	8.5
35-39	29	8.9	23	13.0
40-44	11	3.4	9	5.1
45-49	3	0.9	7	4.0
50-54	1	0.3	9	5.1
55-59	1	0.3	22	12.4
60-64	-	-	33	18.6
65-69	1	0.3	43	24.3
ouder dan 70	-	-	15	8.5
	326	100.0	177	100.0

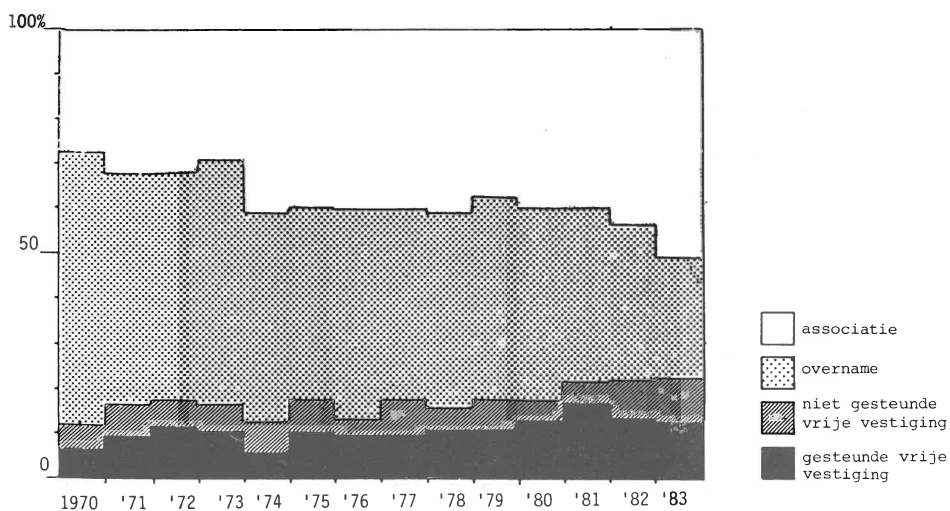
Figuur 5: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen die in 1983 zich hebben gevestigd of de praktijk hebben verlaten

Tabel 6: Vestigingswijze van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970.

	Gesteunde vrije vestiging		niet-gesteunde vrije vestiging		overname		associatie		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	11	6.3	10	5.7	106	60.2	49	27.8	176	100.0
1971	19	9.6	14	7.1	101	51.0	64	32.3	198	100.0
1972	35	11.7	17	5.7	151	50.5	96	32.1	299	100.0
1973	26	10.5	15	6.0	134	54.0	73	29.4	248	100.0
1974	18	5.5	24	7.3	150	45.7	136	41.5	328	100.0
1975	38	10.3	28	7.6	155	41.9	149	40.3	370	100.0
1976	32	9.8	11	3.4	150	46.2	132	40.6	325	100.0
1977	35	9.7	29	8.0	151	41.7	147	40.6	362	100.0
1978	38	11.0	17	4.9	149	43.1	142	41.0	346	100.0
1979	33	11.0	21	7.0	133	44.3	113	37.7	300	100.0
1980	48	13.2	17	4.7	154	42.3	149	40.9	364	100.0
1981	46	17.3	12	4.5	103	38.7	105	39.5	266	100.0
1982	39	13.7	24	8.4	99	34.7	123	43.2	285	100.0
1983	42	12.9	31	9.5	89	27.3	164	50.3	326	100.0

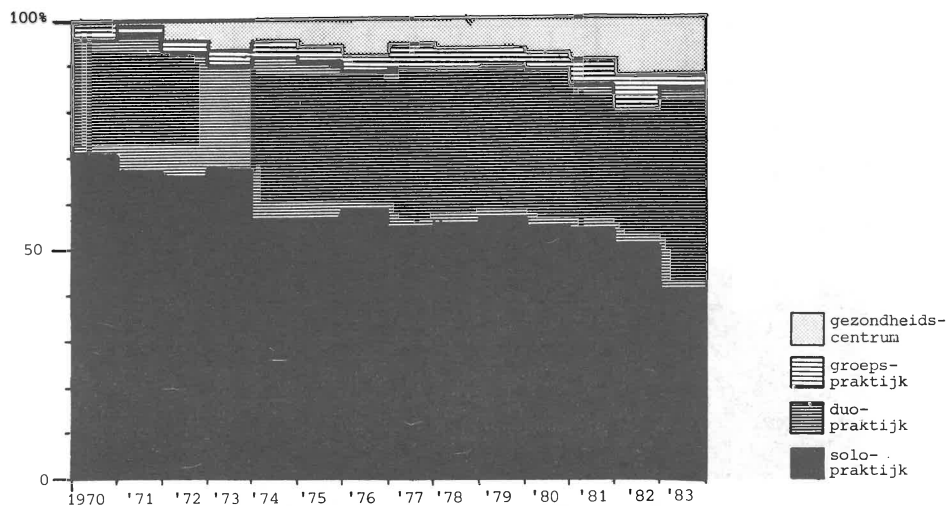
Figuur 6: Vestigingswijze van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970

Tabel 7: Praktijkvorm van huisartsen die zich in de periode 1970-1983 nieuw hebben gevestigd.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	126	71.6	42	23.9	7	4.0	1	0.6	176	100.0
1971	134	67.7	58	29.3	4	2.0	2	1.0	198	100.0
1972	197	65.9	82	27.4	7	2.3	13	4.3	299	100.0
1973	168	67.7	57	23.0	8	3.2	15	6.0	248	100.0
1974	185	56.4	117	35.7	11	3.4	15	4.6	328	100.0
1975	209	56.5	129	34.9	13	3.5	19	5.1	370	100.0
1976	189	58.2	102	31.4	8	2.5	26	8.0	325	100.0
1977	197	54.4	126	34.8	20	5.5	19	5.2	362	100.0
1978	193	55.8	121	35.0	11	3.2	21	6.1	346	100.0
1979	171	57.0	100	33.3	13	4.3	16	5.3	300	100.0
1980	202	55.5	124	34.1	15	4.1	23	6.3	364	100.0
1981	144	54.1	85	32.0	14	5.3	23	8.6	266	100.0
1982	143	50.2	86	30.2	23	8.1	33	11.6	285	100.0
1983	133	40.8	145	44.5	10	3.1	38	11.7	326	100.0

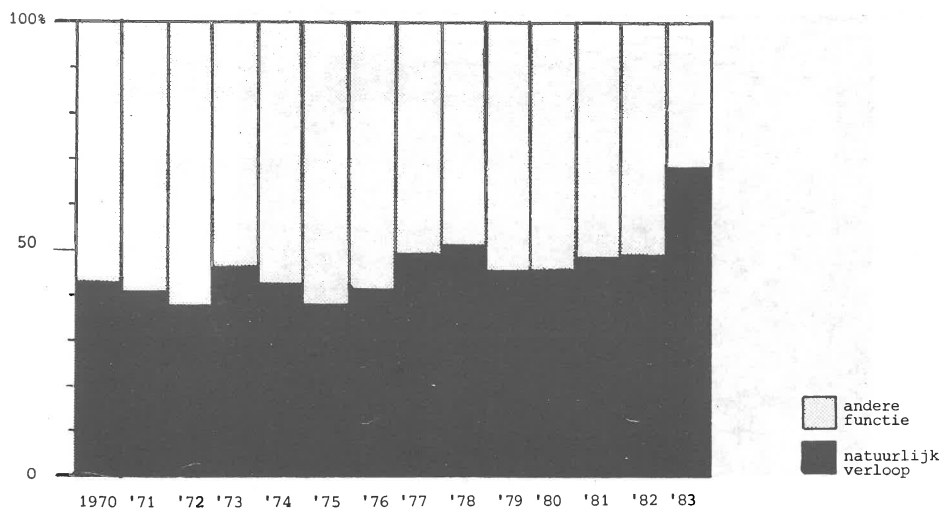
Figuur 7: Praktijkvorm van huisartsen die zich in de periode 1970-1983 nieuw hebben gevestigd

Tabel 8: Reden praktijkbeëindiging van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970.

	Natuurlijk verloop		Andere functie		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1970	78	42.9	104	57.1	182	100.0
1971	71	40.8	103	59.2	174	100.0
1972	74	37.6	123	62.4	197	100.0
1973	92	46.4	106	53.6	198	100.0
1974	88	42.3	120	57.7	208	100.0
1975	86	38.2	139	61.8	225	100.0
1976	91	41.2	130	58.8	221	100.0
1977	118	49.4	121	50.6	239	100.0
1978	126	51.0	121	48.9	247	100.0
1979	91	45.0	111	55.0	202	100.0
1980	105	45.3	127	54.7	232	100.0
1981	82	48.0	89	52.0	171	100.0
1982	81	48.5	86	51.5	167	100.0
1983	120	67.8	57	32.2	177	100.0

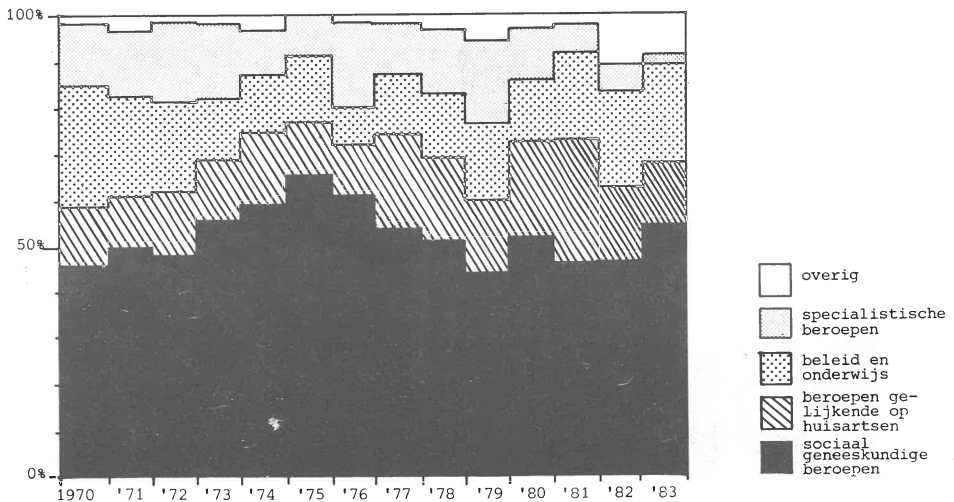
Figuur 8: Reden praktijkbeëindiging van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970

Tabel 9: De nieuwe functie van de sinds 1970 vertrokken huisartsen.

	Sociaal geneeskundige beroepen		beroepen gelijkend op huisartsen		beleids- en onderwijs-sector		specialist. beroepen		overig		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	48	46.2	13	12.5	27	26.0	14	13.5	2	1.9	104	100.0
1971	51	49.5	12	11.7	23	22.3	13	12.6	4	3.9	103	100.0
1972	59	48.0	17	13.8	24	19.5	22	17.9	1	0.8	123	100.0
1973	59	55.7	14	13.2	14	13.2	17	16.0	2	1.9	106	100.0
1974	71	59.2	19	15.8	15	12.5	11	9.2	4	3.3	120	100.0
1975	91	65.5	16	11.5	20	14.4	12	8.6	-	-	139	100.0
1976	79	60.8	15	11.5	10	7.7	24	18.5	2	1.5	130	100.0
1977	65	53.7	25	20.7	16	13.2	13	10.7	2	1.7	121	100.0
1978	61	50.4	23	19.0	17	14.0	16	13.2	4	3.3	121	100.0
1979	49	44.1	17	15.3	19	17.1	20	18.0	6	5.4	111	100.0
1980	66	52.0	26	20.5	17	13.4	14	11.0	4	3.1	127	100.0
1981	41	46.1	24	27.0	17	19.1	5	5.6	2	2.2	89	100.0
1982	40	46.5	14	16.3	18	20.9	5	5.8	9	10.5	86	100.0
1983	31	54.4	8	14.0	12	21.1	1	1.8	5	8.8	57	100.0

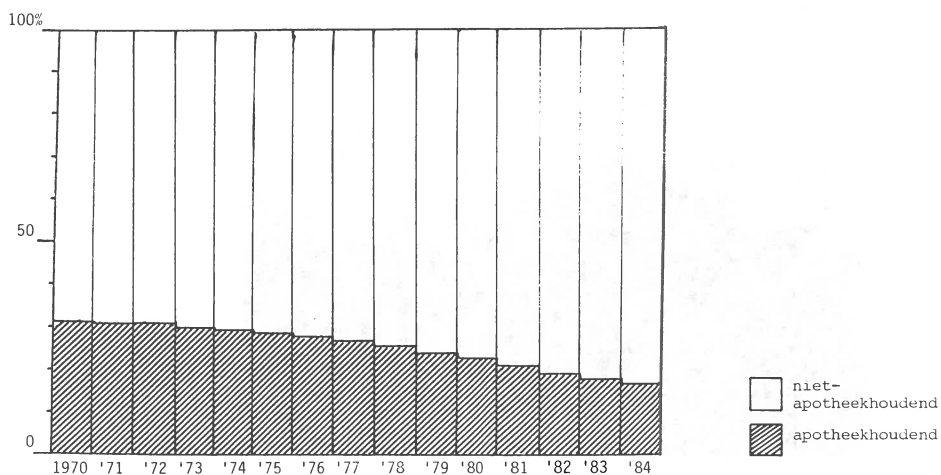
Figuur 9: Procentuele verdeling van nieuwe functies van huisartsen die de praktijk hebben neergelegd vanaf 1970

Tabel 10: Absoluut en relatief aantal apotheekhoudende zelfstandig gevestigde huisartsen (vergunninghouders) vanaf 1 januari 1970.

	Apotheekhoudend		niet-apotheekhoudend		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1970	1361	30.9	3038	69.1	4399	100.0
1971	1353	30.8	3040	69.2	4393	100.0
1972	1342	30.4	3075	69.6	4417	100.0
1973	1351	29.9	3168	70.1	4519	100.0
1974	1341	29.3	3228	70.7	4569	100.0
1975	1330	28.4	3359	71.6	4689	100.0
1976	1325	27.4	3509	72.6	4834	100.0
1977	1308	26.5	3630	73.5	4938	100.0
1978	1276	25.2	3785	74.8	5061	100.0
1979	1221	23.7	3939	76.3	5160	100.0
1980	1160	22.1	4098	77.9	5258	100.0
1981	1087	20.2	4304	79.8	5391	100.0
1982	1025	18.7	4460	81.3	5485	100.0
1983	1001	17.9	4602	82.1	5603	100.0
1984	960	16.7	4792	83.3	5752	100.0

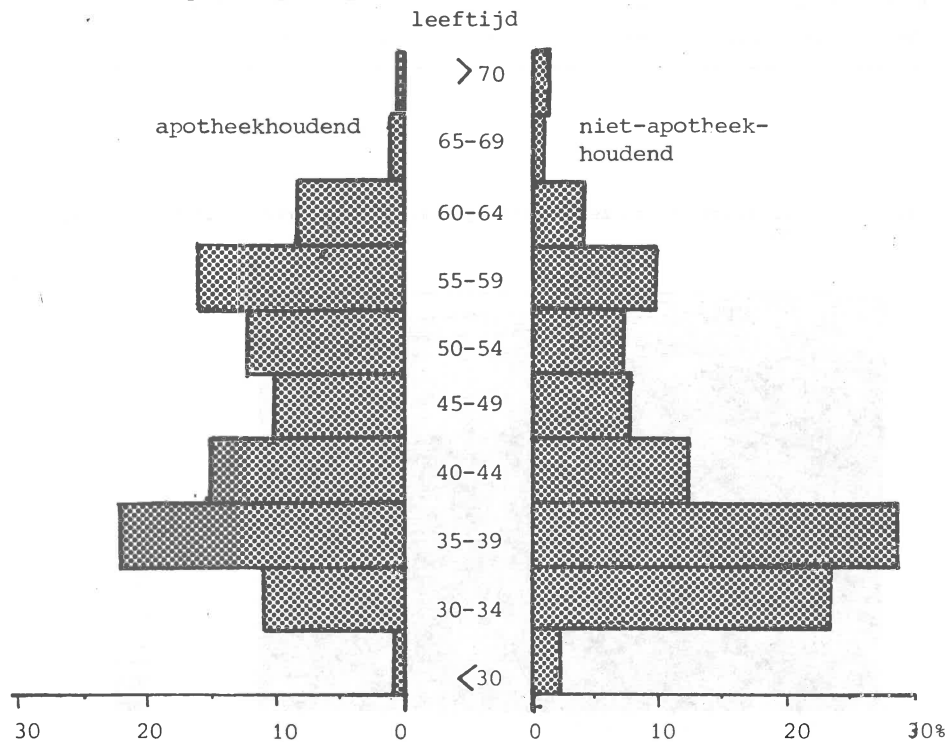
Figuur 10: Relatief aantal apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970

Tabel 11: Leeftijdsverdeling van apotheekhoudende en niet-apotheekhoudende huisartsen per 1 januari 1984.

	niet-apotheekhoudende huisartsen		apotheekhoudende huisartsen	
	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	136	2.8	12	1.3
30-34	1167	24.4	114	11.9
35-39	1353	28.2	211	22.0
40-44	602	12.6	146	15.2
45-49	383	8.0	99	10.3
50-54	363	7.6	123	12.8
55-59	474	9.9	161	16.8
60-64	220	4.6	79	8.2
65-69	44	0.9	10	1.0
ouder dan 70 jaar	50	1.0	5	0.5
	4792	100.0	960	100.0

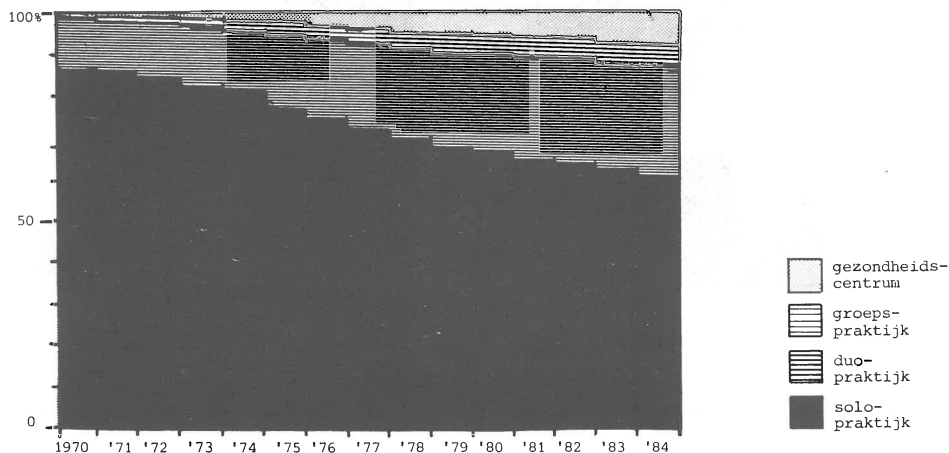
Figuur 11: Leeftijdsopbouw van huisartsen met een apotheek en huisartsen zonder een apotheek per 1 januari 1984

Tabel 12: Absolute en relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1 januari 1970.

Jaar	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	3801	86.4	534	12.1	47	1.1	17	0.4	4399	100.0
1971	3774	85.9	531	12.1	64	1.5	24	0.5	4393	100.0
1972	3732	84.5	584	13.2	71	1.6	30	0.7	4417	100.0
1973	3729	82.5	635	14.1	101	2.2	54	1.2	4519	100.0
1974	3702	81.0	658	14.4	123	2.7	86	1.9	4569	100.0
1975	3622	77.2	800	17.1	150	3.2	117	2.5	4689	100.0
1976	3588	74.2	934	19.3	168	3.5	144	3.0	4834	100.0
1977	3557	72.0	1010	20.5	180	3.6	191	3.9	4938	100.0
1978	3533	69.8	1102	21.8	200	3.9	226	4.5	5061	100.0
1979	3491	67.7	1194	23.1	227	4.4	248	4.8	5160	100.0
1980	3485	66.3	1258	23.9	246	4.7	269	5.1	5258	100.0
1981	3494	64.8	1347	25.0	248	4.6	301	5.6	5390	100.0
1982	3490	63.6	1402	25.6	263	4.8	330	6.0	5485	100.0
1983	3508	62.6	1417	25.3	306	5.5	372	6.6	5603	100.0
1984	3490	60.7	1547	26.9	305	5.3	410	7.1	5752	100.0

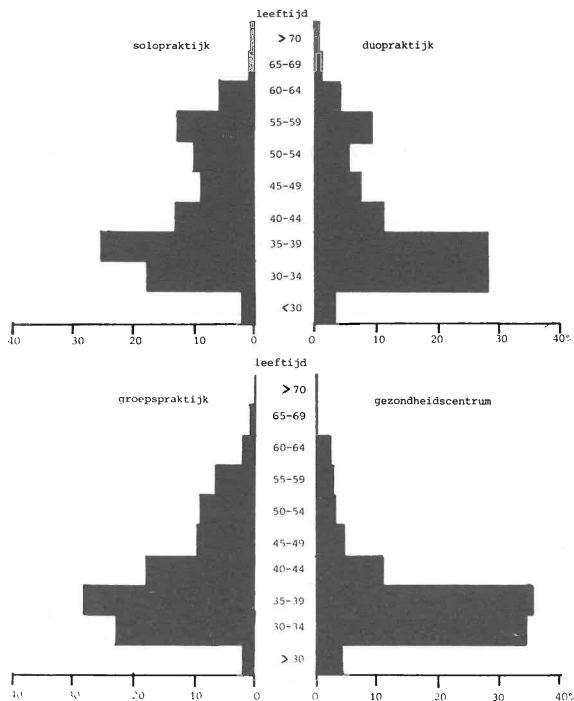
Figuur 12: Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1 januari 1970

Tabel 13: Zelfstandig gevestigde huisartsen naar leeftijd en praktijkvorm op 1 januari 1984.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheidscentrum	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30 j	75	2.1	47	3.0	6	2.0	20	4.9
30-34	626	17.9	444	28.7	69	22.6	142	34.6
35-39	889	25.5	443	28.6	86	28.2	146	35.6
40-44	472	13.5	176	11.4	54	17.7	46	11.2
45-49	320	9.2	112	7.2	30	9.8	20	4.9
50-54	353	10.1	90	5.8	29	9.5	14	3.4
55-59	452	13.0	150	9.7	21	6.9	12	2.9
60-64	218	6.2	63	4.1	8	2.6	10	2.4
65-69	40	1.1	12	0.8	2	0.7	-	-
ouder dan 70 j	45	1.3	10	0.6	0	-	-	-
	3490	100.0	1547	100.0	305	100.0	410	100.0

Figuur 13: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen in 1984 naar praktijkvorm

Tabel 14: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen naar provincie per 1 januari 1984.

	zelfstandig gevestigde huisartsen			assistent-huisartsen		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
Groningen	205	23	228	3	8	11
Friesland	237	11	248	4	7	11
Drente	173	4	177	3	11	14
Overijssel	370	9	379	6	8	14
Gelderland	652	44	696	8	22	30
Utrecht	340	34	374	4	14	18
Noord-Holland	900	104	1004	16	40	56
Zuid-Holland	1098	103	1201	25	64	89
Zeeland	136	8	144	3	10	13
Brabant	777	33	810	14	11	25
Limburg	418	21	439	8	16	24
Zuidelijke IJssel-meerpolders	45	7	52	-	-	-
	<u>5351</u>	<u>401</u>	<u>5752</u>	<u>94</u>	<u>211</u>	<u>305</u>

Tabel 15: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad en geslacht per 1 januari 1984.

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelands-gemeenten	610	11.4	23	5.7	633	11.0
Verstedelijkte plattelands-gemeenten	1220	22.8	67	16.7	1287	22.4
Forensen-gemeenten	728	13.6	59	14.7	787	13.7
Kleine steden	570	10.7	31	7.7	601	10.4
Middelgrote steden	843	15.8	59	14.7	902	15.7
Grote steden	1380	25.8	162	40.4	1542	26.8
Totaal	<u>5351</u>	<u>100.0</u>	<u>401</u>	<u>100.0</u>	<u>5752</u>	<u>100.0</u>

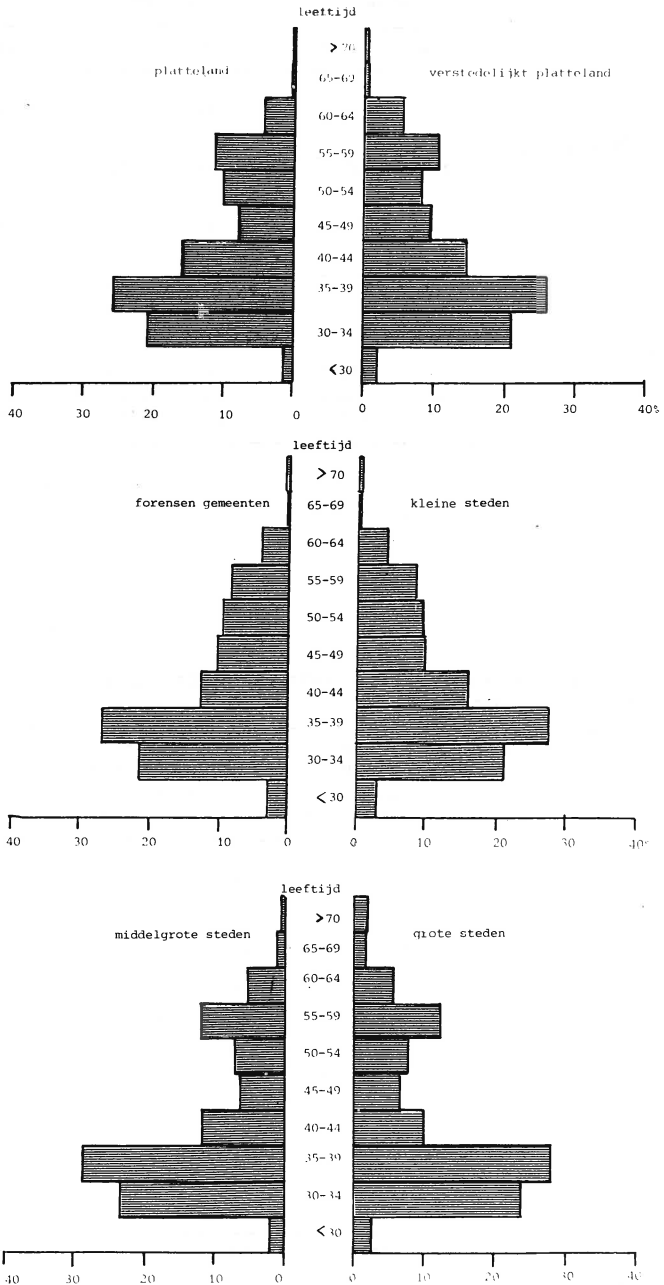
Tabel 16: Aantal assistent-huisartsen naar urbanisatiegraad en geslacht per 1 januari 1984.

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelands- gemeenten	13	13.8	38	18.0	51	16.7
Verstedelijkte plattelands- gemeenten	33	35.1	33	15.6	66	21.6
Forensen- gemeenten	14	14.9	31	14.7	45	14.8
Kleine steden	3	3.2	16	7.6	19	6.2
Middelgrote steden	8	8.5	28	13.3	36	11.8
Grote steden	23	24.5	65	30.8	88	28.9
Totaal	94	100.0	211	100.0	305	100.0

Tabel 17.: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad en leeftijd per 1 januari 1984.

	Platteland		Verstedelijkte platteland		Forensen- gemeente		Kleine steden		Middelgrote steden		Grote steden	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30	10	1.6	29	2.3	24	3.0	19	3.2	21	2.3	45	2.9
30-34	134	21.2	268	20.8	171	21.7	126	21.0	213	23.6	369	23.9
35-39	164	25.9	336	26.1	210	26.7	165	27.5	259	28.7	430	27.9
40-44	103	16.3	191	14.8	105	13.3	95	15.8	106	11.8	148	9.6
45-49	49	7.7	128	9.9	85	10.8	59	9.8	60	6.7	101	6.5
50-54	65	10.3	108	8.4	79	10.0	55	9.2	63	7.0	116	7.5
55-59	74	11.7	140	10.9	69	8.8	51	8.5	111	12.3	190	12.3
60-64	30	4.7	72	5.6	34	4.3	25	4.2	51	5.7	87	5.6
65-69	3	0.5	9	0.7	4	0.5	2	0.3	11	1.2	25	1.6
ouder dan 70	1	0.2	6	0.5	6	0.8	4	0.7	7	0.7	31	2.0
	633	100.0	1287	100.0	787	100.0	601	100.0	902	100.0	1542	100.0

Figuur 14: De leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen in 1984 naar urbanisatiegraad

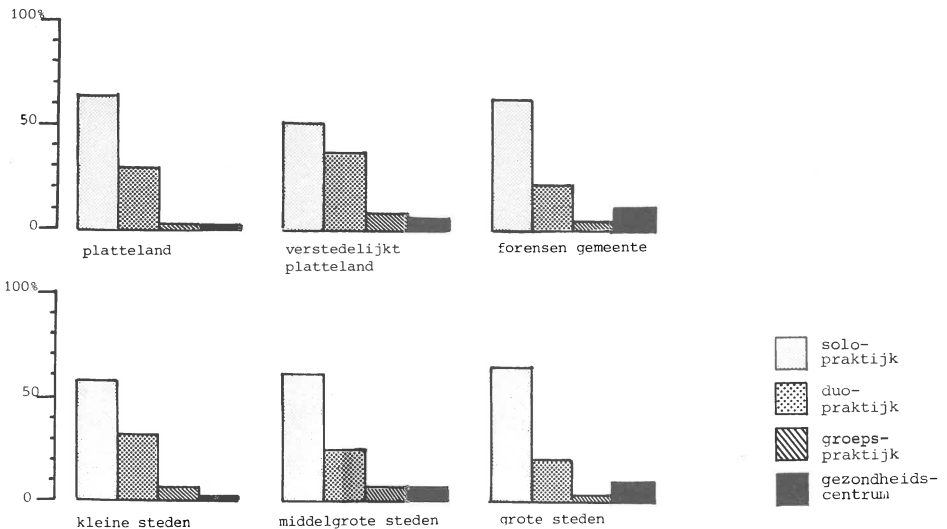
Tabel 18: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en provincie per 1 januari 1984.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	167	73.2	32	14.0	17	7.5	12	5.3	228	100.0
Friesland	164	66.1	74	29.8	5	2.0	5	2.0	248	100.0
Drente	84	47.5	72	40.7	8	4.5	13	7.3	177	100.0
Overijssel	265	69.9	75	19.8	25	6.6	14	3.7	379	100.0
Gelderland	427	61.4	205	29.5	35	5.0	29	4.2	696	100.0
Utrecht	224	59.9	66	17.6	43	11.5	41	11.0	374	100.0
Noord-Holland	651	64.8	232	23.1	35	3.5	86	8.6	1004	100.0
Zuid-Holland	808	67.3	259	21.6	30	2.5	104	8.7	1201	100.0
Zeeland	102	70.8	39	27.1	-	-	3	2.1	144	100.0
Noord Brabant	421	52.0	285	35.2	79	9.8	25	3.1	810	100.0
Limburg	170	38.7	206	46.9	28	6.4	35	8.0	439	100.0
Z. IJ.poli- ders	7	13.5	2	3.8	-	-	43	82.7	52	100.0

Tabel 19: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheidscentrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelandsgemeente	408	64.5	190	30.0	22	3.5	13	2.1	633	100.0
Verstedelijkte plattelandsgemeente	661	51.4	468	36.4	90	7.0	68	5.3	1287	100.0
Forensengemeente	494	62.8	167	21.2	35	4.4	91	11.6	787	100.0
Kleine steden	351	58.4	191	31.8	38	6.3	21	3.5	601	100.0
Middelgrote steden	550	61.0	222	24.6	63	7.0	67	7.4	902	100.0
Grote steden	1026	66.5	309	20.0	57	3.7	150	9.7	1542	100.0

Figuur 15: Relatief aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad

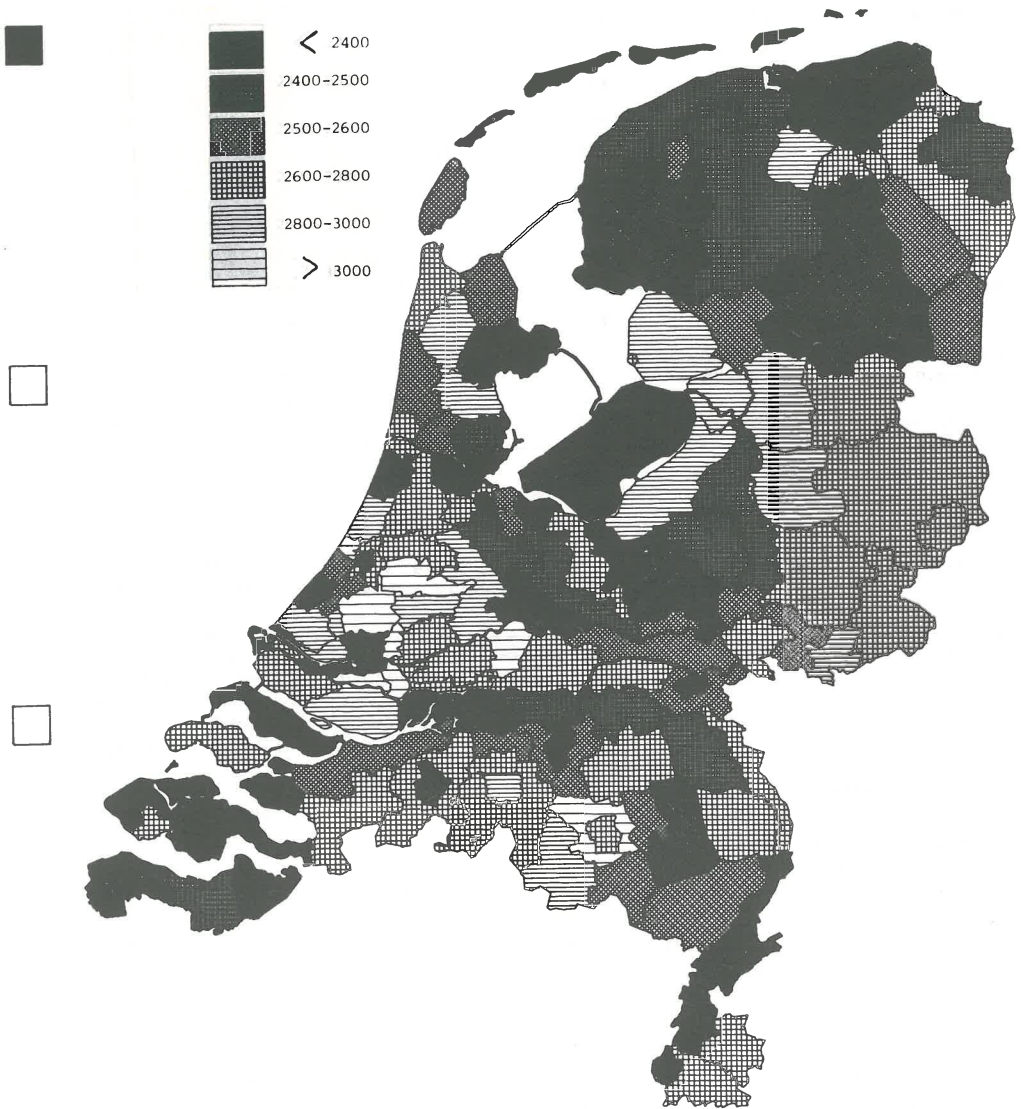
Tabel 20: Aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigde huisartsen en zelfstandig gevestigde huisartsen + langdurig assistenten) per provincie op 1 januari 1984.

	Aantal inwoners	Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	Inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts	Aantal huisartsen + langdurig assistenten	Inwoners per huisarts + langdurig assistenten
Groningen	561.362	228	2462	239	2349
Friesland	597.030	248	2407	259	2305
Drente	427.287	177	2414	191	2237
Overijssel	1.042.031	379	2749	393	2651
Gelderland	1.735.763	696	2494	726	2391
Utrecht	929.233	374	2485	392	2370
Noord-Holland	2.306.233	1004	2297	1060	2176
Zuid-Holland	3.138.696	1201	2613	1290	2433
Zeeland	355.475	144	2469	157	2264
Noord-Brabant	2.102.748	810	2596	835	2518
Limburg	1.083.219	439	2467	463	2340
Zuidelijke IJsselmeerpolders	111.082	52	2136	52	2136
Totaal Nederland	14.390.159	5752	2502	6057	2376

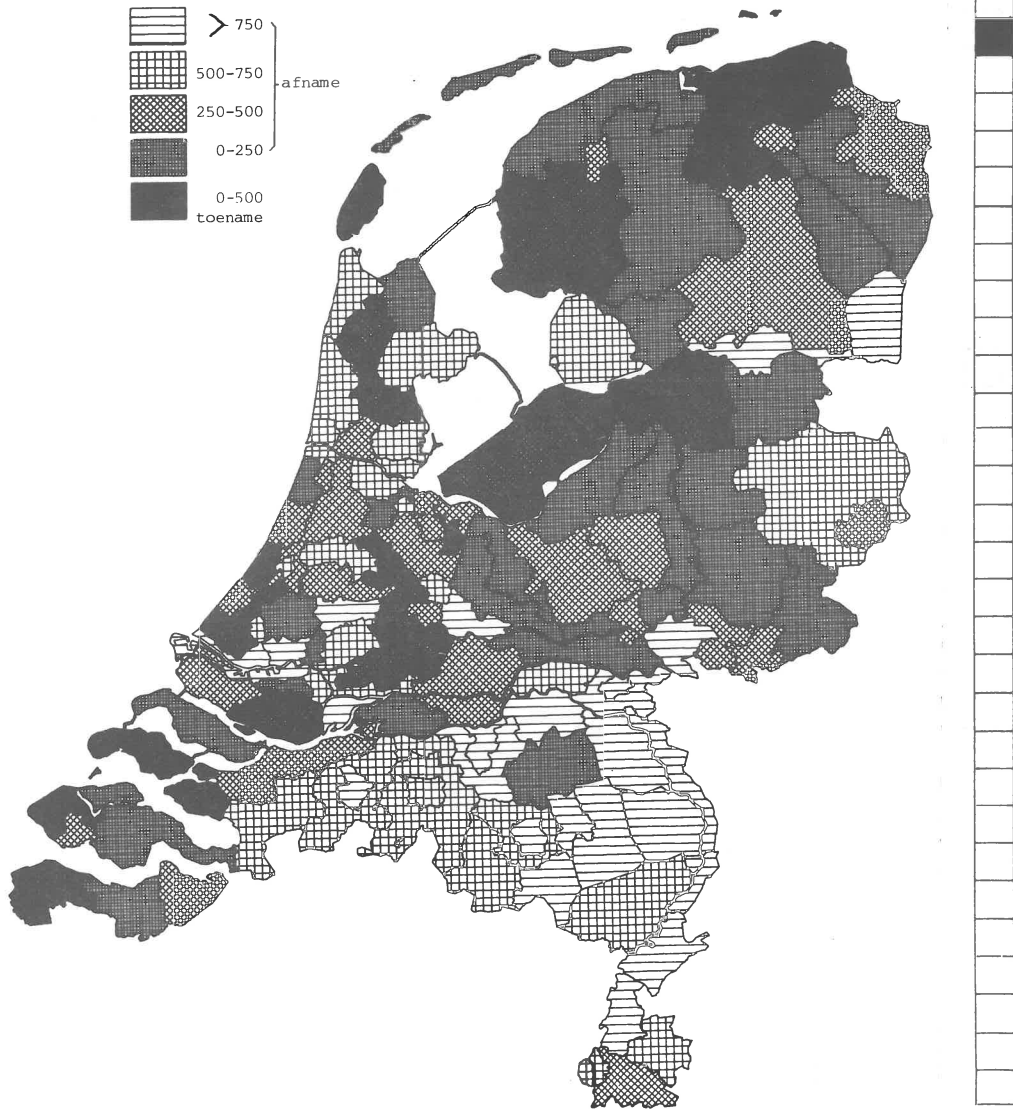
Tabel 21: Aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigde huisarts en zelfstandig gevestigde huisarts + langdurig assistenten) naar urbanisatiegraad.

Urbanisatiegraad	Aantal inwoners	Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	Inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts	huisarts + langdurig assistenten	Inwoners per huisarts/assistent huisarts
1. Plattelandsgemeenten	1.654.970	633	2614	684	2420
2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten	3.292.722	1287	2558	1353	2434
3. Forensengemeenten	2.083.504	787	2647	832	2504
4. Kleine steden	1.558.729	601	2594	620	2514
5. Middelgrote steden	2.301.790	902	2552	938	2454
6. Grote steden	3.498.441	1542	2269	1630	2146

Figuur 16: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) per Economisch Geografisch Gebied januari 1984

Figuur 17: Absolute toe- of afname van het aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts in de periode 1970-1984 per Economisch Geografisch Gebied

ADSPIRANT-HUISARTSEN

Op 1 januari 1984 volgen 501 studenten de opleiding huisartsgeneeskunde. Tot deze groep die in 1985 op de arbeidsmarkt komt, behoren 26% vrouwen (tabel 22). Dit percentage verschilt per Universitair Huisartsen Instituut. In Utrecht is het percentage vrouwelijke studenten het hoogst (35%) en in Maastricht het laagst (14%).

Voor het verkrijgen van een plaats op de huisartsenopleiding worden steeds langere wachttijden geregistreerd. De studenten die in 1983 met de opleiding zijn gestart hebben een gemiddelde wachttijd van 23 maanden (tabel 23). Vanaf 1974 is de gemiddelde wachttijd vrijwel ieder jaar met 2 à 3 maanden toegenomen. Met uitzondering van vorig jaar, waarin de tijd tussen het artsexamen en aanvang van de opleiding (wachttijd) zelfs gemiddeld met een half jaar is toegenomen. Tussen de Universitaire Huisartsen Instituten bestaan enige verschillen (tabel 23). In Utrecht worden gemiddeld de langste wachttijden geregistreerd (29 maanden) en in Maastricht de kortste (15 maanden).

Vanaf 1974, op welke datum de huisartsenopleiding is gestart, tot op heden (1 januari 1984) hebben 3749 studenten deze opleiding voltooid (tabel 24). De huisartsenopleiding in Utrecht (waar één jaar eerder is begonnen dan op de overige instituten) heeft tot nu toe de meeste huisartsen opleid (687).

Het aantal studenten dat in totaal jaarlijks de huisartsenopleiding voltooit ligt tussen de 400 en 500 (tabel 24). In de laatste drie jaar neemt het jaarlijks aantal afgestudeerden duidelijk toe. En gezien de aantallen studenten die op dit moment de opleiding volgen (501) zal in 1984 deze toename zich doorzetten.

De kans om zich als pas afgestudeerde huisarts te vestigen wordt steeds kleiner. Bijvoorbeeld van degenen die in 1982 de opleiding hebben voltooid heeft tot op heden (1 januari 1984) iets meer dan 34% zich als huisarts gevestigd (tabel 26). Bijna 36% van deze groep is nog steeds op zoek naar een praktijk, terwijl 15% het zoeken al heeft opgegeven. Van alle huisartsen die tot nu toe van de opleiding zijn gekomen (3748) heeft 50% zich als huisarts gevestigd. Bijna

6% is als assistent werkzaam en 23% heeft de vestigingsplannen laten varen. Daarnaast is 14% op zoek naar een praktijk (tabel 25). Onder deze 539 praktijkzoekende huisartsen op 1 januari 1984, zijn er 48 werkzaam als assistent(e). Bijna 30% van de praktijkzoekende huisartsen is vrouw.

BEGRIPPEN

Adspirant-huisarts - Een arts die de beroepsopleiding tot huisarts aan een van de universitaire instituten voor huisartsgeneeskunde volgt of gevolgd heeft en nog niet zelfstandig als huisarts gevestigd is.

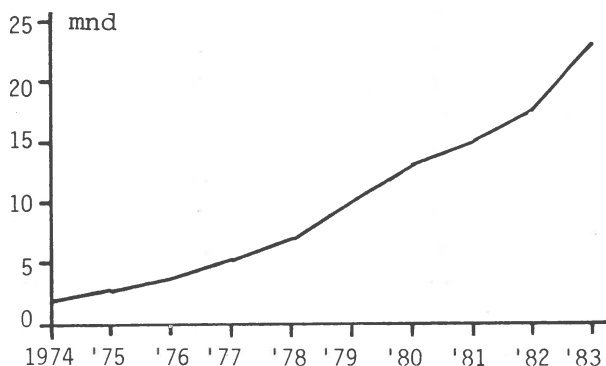
Wachttijd - De tijd die verloopt tussen het artsexamen en aanvang van de huisartsenopleiding.

Tabel 22: Aantallen studenten die op 1 januari 1984 de huisartsenopleiding volgen, naar universiteit en geslacht.

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
RU Groningen	56	75.7	18	24.3	74	100.0
VU Amsterdam	38	66.7	19	33.3	57	100.0
Univ. v. Amsterdam	49	69.0	22	31.0	71	100.0
RU Leiden	42	73.7	15	26.3	57	100.0
RU Rotterdam	58	84.1	11	15.9	69	100.0
RU Utrecht	46	64.8	25	35.2	71	100.0
RU Nijmegen	55	75.3	18	24.7	73	100.0
RU Limburg	25	86.2	4	13.8	29	100.0
Totaal	369	73.7	132	26.3	501	100.0

Tabel 23: Gemiddelde wachttijd (in mnd) naar jaar waarin de opleiding gestart is en naar Universitair Huisartsen Instituut.

	Groningen	A'dam VU	A'dam GU	Leiden	Rotter- dam	Utrecht	Nij- megen	Lim- burg	Totaal
1974	1.1	1.7	-	-	1.4	2.0	-	-	1.8
1975	3.0	2.7	2.3	-	2.2	3.4	2.9	2.1	2.8
1976	4.7	3.1	3.7	2.2	3.5	6.1	2.7	3.3	3.8
1977	6.0	3.1	5.3	3.9	4.2	7.5	5.3	4.2	5.1
1978	7.6	4.0	6.3	5.5	4.3	11.8	10.4	4.7	7.1
1979	8.2	6.4	9.1	9.5	7.3	16.4	9.4	3.6	10.3
1980	10.6	16.5	14.8	10.5	11.1	15.3	16.2	2.0	13.3
1981	13.4	20.9	13.2	10.3	11.8	17.5	20.0	8.0	15.0
1982	16.7	15.6	21.5	15.4	11.2	25.6	22.1	13.8	17.8
1983	21.8	23.6	23.8	19.4	19.7	29.4	28.7	14.8	23.4

Figuur 18:
Gemiddelde wachttijd voor
de huisartsenopleiding

Tabel 24: Verdeling van de afgestudeerden van de huisartsenopleidingen naar jaar van voltooiing van de opleiding en Universiteit vanaf 1 januari 1974.

Jaar van voltooiing van de opleiding	Gro-ningen	A'dam VU	A'dam GU	Leiden	R'dam	Utrecht	Nijme- gen	Maas- tricht	Totaal
1974						31			31
1975	20	43	7	1	13	79	6	4	173
1976	70	66	33	1	48	87	16	18	339
1977	80	65	59	50	58	77	58	16	463
1978	85	66	58	61	55	74	72	19	490
1979	75	64	50	57	67	62	71	20	466
1980	73	52	49	53	59	68	70	18	442
1981	66	53	41	48	65	68	70	10	421
1982	70	53	44	62	65	59	71	26	450
1983	67	53	44	60	70	82	70	28	474
Totaal	606	515	385	393	500	687	504	159	3749

Tabel 25: Aantal praktijkzoekende adspirant-huisartsen naar jaar van afstuderen en naar geslacht per 1 januari 1984.

Jaar van voltooiing van de opleiding	Mannen abs	Vrouwen abs	Totaal
1974	-	-	-
1975	-	-	-
1976	4	2	6
1977	4	4	8
1978	17	4	21
1979	23	9	32
1980	34	13	47
1981	51	22	73
1982	99	41	140
1983	157	55	212
	389	150	539

Tabel 26: Een overzicht van de activiteiten van alle afgestudeerden van de huisartsenopleiding vanaf 1974 op 01-01-1984

	Gevestigden		Assistenten		Wil een eigen praktijk*		Afgezien van een eigen praktijk		Overig: buitenland		Totaal		
	abs	%	abs	%	op het ogen-blik niet zoekend	op het ogen-blik zoekend	Registratie niet verlo-pen	Registratie wel verlo-pen	abs	%	abs	%	
1974	20	64.5	-	-	-	-	1	3.2	10	32.3	-	-	
1975	109	63.0	2	1.2	-	-	14	8.1	47	27.2	1	0.6	
1976	218	64.3	8	2.4	-	6	1.8	26	7.7	71	20.9	10	2.9
1977	294	63.5	16	3.5	2	0.4	7	1.5	50	10.8	85	18.4	
1978	291	59.4	27	5.5	4	0.8	18	3.7	41	8.4	104	21.2	
1979	270	57.9	29	6.2	9	1.9	23	4.9	126	27.0	2	0.4	
1980	233	52.7	25	5.7	18	4.1	44	10.0	103	23.3	-	-	
1981	208	49.4	30	7.1	22	5.2	66	15.7	80	19.0	1	0.2	
1982	153	34.0	50	11.1	37	8.2	126	28.0	71	15.8	-	-	
1983	102	21.5	43	9.1	70	14.8	201	42.4	33	7.0	-	-	
Totaal 1998	230		162		491		545		320		103		
												3749	

* Assistenten die in de enquête tevens aangaven dat ze zoekend waren, zijn in deze tabel alleen bij de assistenten mee-gerekend en niet bij de zoekenden. Vandaar dat de aantallen zoekenden afwijken van de getallen die in tabel 25 zijn gepresenteerd.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

VERLOSKUNDIGEN

Volgens cijfers uit het registratieproject verloskundigen zijn er op 1 januari 1984: 857 praktizerende verloskundigen (tabel 27). Dit komt geenszins overeen met gegevens van de Geneeskundige Hoofdingspectie (GHI). Deze verschillen zien we vooral terug bij het aantal waarneemsters en het aantal klinisch werkzame verloskundigen. Voor wat betreft het aantal waarneemsters zou de verklaring gezocht kunnen worden in het feit dat de GHI iedere verloskundige die de vroedvrouwschool achter de rug heeft en nog geen werk heeft, als waarneemster beschouwt. In de NHI-registratie worden alleen die waarneemsters opgenomen die op 1 januari 1984 ook daadwerkelijk als waarneemster werkzaam zijn. Voor de verschillen in het aantal klinische verloskundigen kan vooralsnog geen verklaring worden gegeven. Hiervoor zullen de gegevensbestanden van beide registraties vergeleken moeten worden. Gezien het feit dat ten behoeve van de NHI-registratie alle verloskundigen eind 1983 en begin 1984 door middel van een enquête benaderd zijn, verwachten we dat de gegevens van het NHI meer overeen komen met de werkelijke situatie.

Alle tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op gegevens van de NHI-registratie.

Leeftijd, functie en praktijkvorm

Van alle in Nederland praktizerende verloskundigen zijn er 19 ofwel 2% van het mannelijk geslacht (tabel 28). Het merendeel hiervan is jonger dan 34 jaar (68%). In de leeftijdsopbouw van alle verloskundigen zien we geen grote uitschieters. Het grootste deel is tussen de 25 en 40 jaar (48%), terwijl 6% ouder is dan 60 jaar (tabel 28). De komende jaren zullen derhalve bijna 60 verloskundigen om leeftijdsredenen hun functie neerleggen.

De meeste verloskundigen zijn werkzaam in een eigen praktijk (69%). Van deze groep is bijna een vijfde deel ouder dan 55 jaar, terwijl maar 15% jonger is dan 30 jaar (tabel 29). In de leeftijdsopbouw van de waarneemsters, de assistenten en de klinisch werkzame verloskundigen is het relatieve aantal jongeren veel groter. Bij de klinisch werkzame verloskundigen is 33% jonger dan 30 jaar.

Van de verloskundigen met een eigen praktijk werkt het merendeel solo (64%). De overige praktijkvormen blijken vooral favoriet bij de jonge verloskundigen (tabel 30). Van de verloskundigen die in een duo-praktijk werken is 50% jonger dan 35 jaar. Van de solo werkende verloskundigen behoort slechts 21% tot deze leeftijdscategorie.

Spreiding en dichtheid

In Noord- en Zuid-Holland en in Limburg werken in vergelijking tot de andere provincies relatief veel klinisch werkende verloskundigen (tabel 32). Dit wordt mede veroorzaakt doordat in deze drie provincies de enige drie vroedvrouwen-scholen zijn gevestigd. Verder springen de grote steden eruit waar meer dan een derde van de verloskundigen werkzaam is in een ziekenhuis (tabel 33). Op het platteland en in de verstedelijkte plattelandsgemeenten werken vanzelfsprekend relatief meer verloskundigen in een eigen praktijk. Het merendeel hiervan werkt solo (77%). In de grote steden is het aantal solowerkende verloskundigen veel kleiner. Bijna de helft werkt daar in een duo- of groepspraktijk (tabel 35). Op 1 januari 1984 bedraagt het aantal inwoners per verloskundige bijna 20.000 (d.w.z. voor verloskundigen in eigen praktijk en klinisch werkenden). Indien de klinisch werkenden buiten beschouwing worden gelaten noteren we bijna 24.000 inwoners per verloskundige (tabel 36). Het aantal inwoners per verloskundige is het hoogst in Zeeland en Friesland. Met name Zeeland waar slechts 1 verloskundige op 59.000 inwoners wordt geregistreerd. Limburg en de IJsselmeerpolders daarentegen hebben het laagst aantal inwoners per verloskundige.

In de plattelandsgemeenten is het aantal inwoners per verloskundige het hoogst (tabel 37). Dit vanwege de geringe bevolkingsdichtheid. Om tot een redelijk aantal bevallingen te komen zouden de praktijken zich over te grote gebieden uit moeten uitstrekken. Door de grote afstanden die de verloskundigen dan af zouden moeten leggen, komt de toegankelijkheid van de zorg in gevaar. In deze dun bevolkte gebieden worden derhalve veel bevallingen door huisartsen gedaan.

BEGRIPPEN

Verloskundige - Iemand die opleiding tot verloskundige heeft gevolgd en dientengevolge bevoegd is tot het verlenen van raad of bijstand met betrekking tot de normale zwangerschap, de normale bevalling en het normale kraambed, stelt de eventuele afwijkingen vast en draagt bij afwijkingen de zorg vervolgens in principe over aan de arts.

Klinisch werkzaam - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis.

Assistente - Een verloskundige in dienst bij een zelfstandig gevestigde verloskundige.

Solopraktijk - De praktijk van een zelfstandig gevestigde verloskundige, waarin één verloskundige (eventueel met een assistente) de praktijk voert.

Dupraktijk - Twee geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen met een eigen praktijk (eventueel met assistenten).

Groepspraktijk - Drie of meer geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen met een eigen praktijk (eventueel met assistenten).

Tabel 27: Aantal praktizerende verloskundigen naar functie vanaf 1 januari 1980.

	eigen praktijk	klinisch werkzaam	assistente	waarneemster	Totaal
1980*	562	182	35	119	898
1981*	571	185	37	119	912
1982*	564	201	48	132	945
1983*	577	202	47	132	958
1984*	600	198	62	160	1020
1984**	587	140	39	91	857

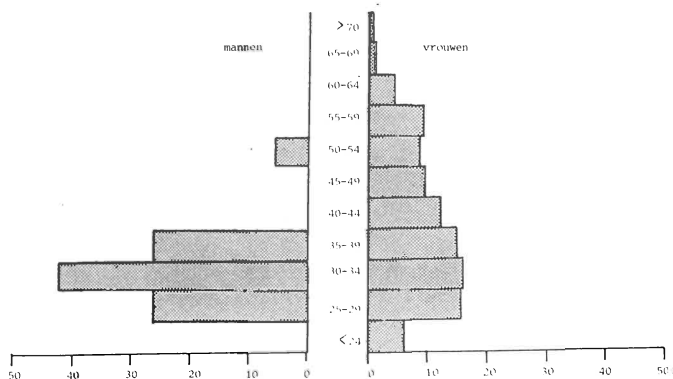
* Bron: GHI.

**Bron: Registratiesysteem verloskundigen van het NHI

Tabel 28: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van alle praktizerende verloskundigen per 1 januari 1984, naar geslacht.

	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 24 jaar	-	-	56	6.7	56	6.5
25-29	5	26.3	131	15.6	136	15.9
30-34	8	42.1	134	16.0	142	16.6
35-39	5	26.3	126	15.0	131	15.3
40-44	-	-	105	12.5	105	12.3
45-49	-	-	76	9.1	76	8.9
50-54	1	5.3	75	8.9	76	8.9
55-59	-	-	78	9.3	78	9.1
60-64	-	-	39	4.7	39	4.6
65-70	-	-	14	1.7	14	1.6
ouder dan 70 jaar	-	-	4	0.5	4	0.5
Totaal	19	100.0	838	100.0	857	100.0

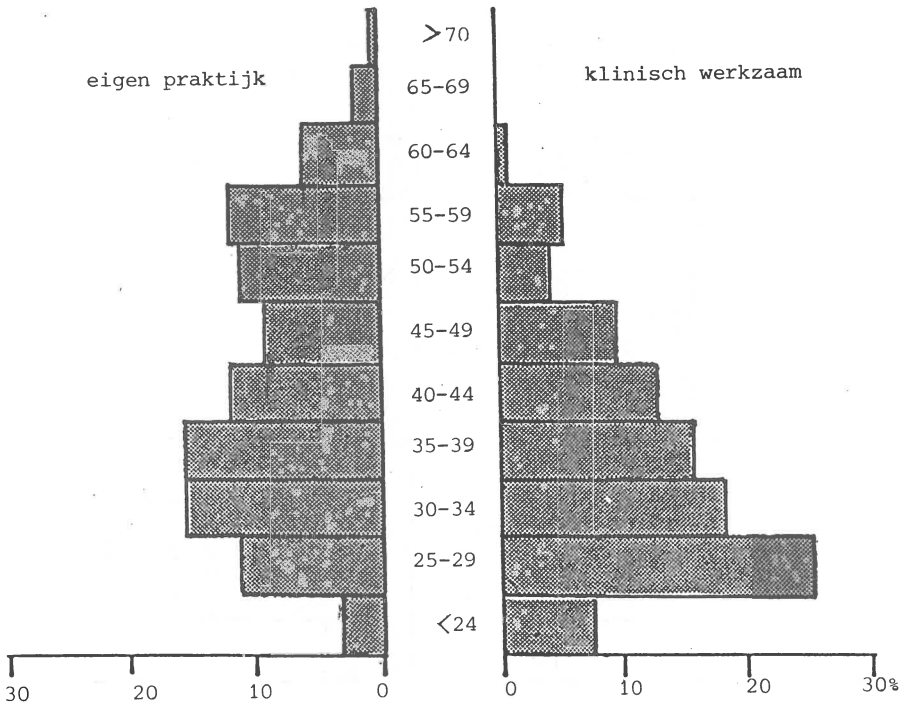
Figuur 19: Leeftijdsopbouw van alle praktizerende verloskundigen in 1984

Tabel 29: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen naar functie per 1 januari 1984.

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 24 jaar	22	3.7	11	7.9	12	30.8	11	12.1
25-29	67	11.4	36	25.7	12	30.8	21	23.1
30-34	92	15.7	25	17.9	4	10.3	21	23.1
35-39	93	15.8	22	15.7	2	5.1	14	15.4
40-44	73	12.4	18	12.9	3	7.7	11	12.1
45-49	55	9.4	13	9.3	4	10.3	4	4.4
50-54	65	11.1	6	4.3	2	5.1	3	3.3
55-59	70	11.9	7	5.0	-	-	1	1.1
60-64	36	6.1	2	1.4	-	-	1	1.1
65-70	11	1.9	-	-	-	-	3	3.3
ouder dan 70 jaar	3	0.5	-	-	-	-	1	1.1
Totaal	587	100.0	140	100.0	39	100.0	91	100.0

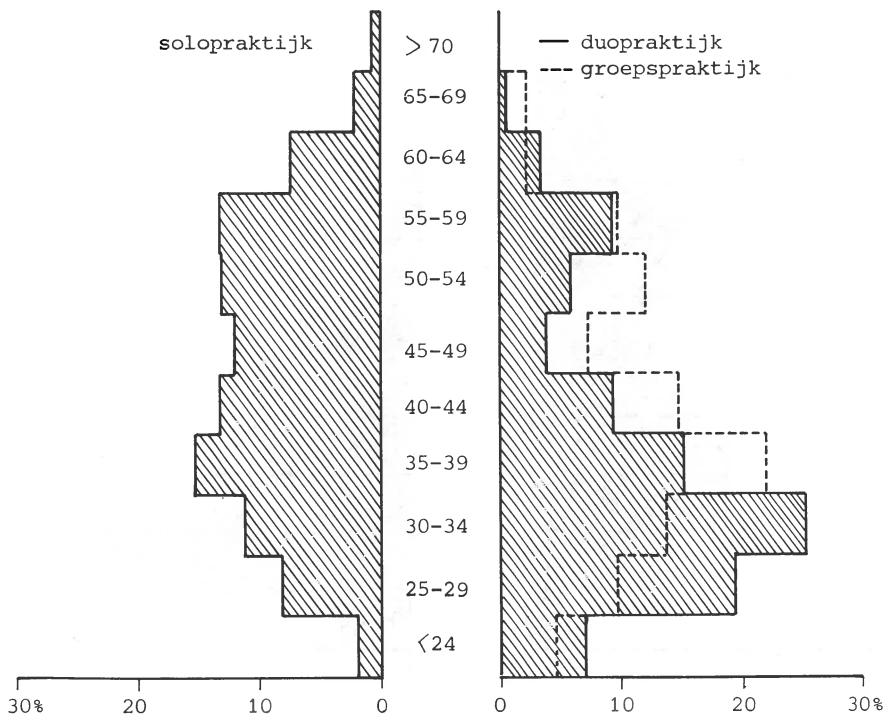
Figuur 20: Leeftijdsopbouw van verloskundigen met een eigen praktijk en klinisch werkzame verloskundigen op 1 januari 1984

Tabel 30: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen met een eigen praktijk naar praktijkvorm per 1 januari 1984.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 24 jaar	8	2.1	12	7.1	2	4.9
25-29	30	8.0	33	19.4	4	9.8
30-34	43	11.4	43	25.3	6	14.6
35-39	58	15.4	26	15.3	9	22.0
40-44	51	13.6	16	9.4	6	14.6
45-49	45	12.0	7	4.1	3	7.3
50-54	50	13.2	10	5.9	5	12.2
55-59	50	13.3	16	9.4	4	9.8
60-64	29	7.7	6	3.5	1	2.4
65-70	9	2.4	1	0.6	1	2.4
ouder dan 70 jaar	3	0.8	-	-	-	-
Totaal	376	100.0	170	100.0	41	100.0

Figuur 21: Leeftijdsopbouw van verloskundigen naar praktijkvorm op 1 januari 1984

Tabel 31: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar urbanisatiegraad en leeftijd per 1 januari 1984.

	Platteland		Verstedelijkt platteland		Forensengemeente		Kleine steden		Middelgrote steden		Grote steden	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 24	3	6.8	4	2.9	2	2.0	2	2.7	9	7.7	2	1.7
24-29	2	4.5	16	11.8	10	10.2	11	14.7	14	12.0	14	12.0
30-34	5	11.4	17	12.5	20	20.4	14	18.7	15	12.8	21	17.9
35-39	7	15.9	19	14.0	18	18.4	12	16.0	19	16.2	18	15.4
40-44	4	9.1	26	19.1	7	7.1	9	12.0	14	12.0	13	11.1
48-49	5	11.4	11	8.1	14	14.3	5	6.7	11	9.4	9	7.7
50-54	5	11.4	12	8.8	9	9.2	11	14.7	15	12.8	13	11.1
55-59	6	13.6	20	14.7	11	11.2	5	6.7	10	8.5	18	15.4
60-64	6	13.6	6	4.4	6	6.1	6	8.0	7	6.0	5	4.2
65-69	1	2.3	3	2.2	1	1.0	-	-	2	1.7	4	3.4
ouder dan 70	-	-	2	1.5	-	-	-	-	1	0.9	-	-
Totaal	44	100.0	136	100.0	98	100.0	75	100.0	117	100.0	117	100.0

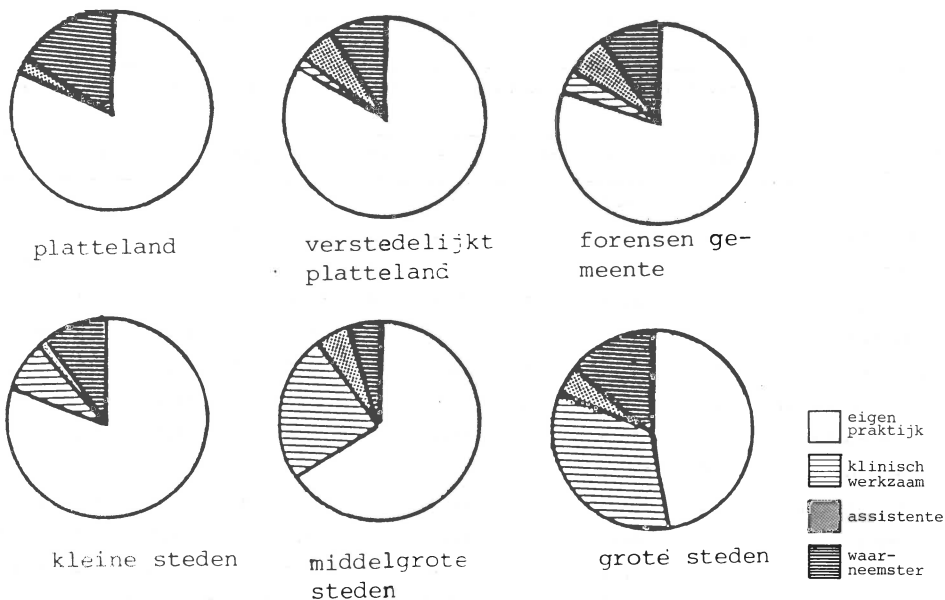
Tabel 32: Aantal praktizerende verloskundigen naar provincie en functie op 1 januari 1984.

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	23	74.2	2	6.5	-	-	6	19.4	31	100.0
Friesland	14	70.0	2	10.0	1	5.0	3	15.0	20	100.0
Drente	16	84.2	1	5.3	-	-	2	10.5	19	100.0
Overijssel	40	74.1	1	1.9	8	14.8	5	9.3	54	100.0
Gelderland	67	76.1	9	10.2	3	3.4	9	10.2	88	100.0
Utrecht	40	66.7	13	21.7	2	3.3	5	8.3	60	100.0
Noord-Holland	104	59.4	33	18.9	9	5.1	29	16.6	175	100.0
Zuid-Holland	128	71.1	35	19.4	5	2.8	12	6.7	180	100.0
Zeeland	6	100.0	-	-	-	-	-	-	6	100.0
Noord-Brabant	85	69.1	14	11.4	9	7.3	15	12.2	123	100.0
Limburg	53	60.9	30	34.5	1	1.1	3	3.4	87	100.0
Z. IJ.P.	11	78.6	-	-	1	7.1	2	14.3	14	100.0

Tabel 33: Aantal praktizerende verloskundigen naar urbanisatiegraad en functie op 1 januari 1984.

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelandsgemeente	44	81.5	-	-	1	1.9	9	16.7	54	100.0
Verstedelijkte plattelandsgemeente	136	82.9	2	1.2	9	5.5	17	10.4	164	100.0
Forensengemeente	98	79.0	5	4.0	8	6.5	13	10.5	124	100.0
Kleine steden	75	79.8	8	8.5	1	1.1	10	10.6	94	100.0
Middelgrote steden	117	65.7	43	24.2	9	5.1	9	5.1	178	100.0
Grote steden	117	48.1	82	33.7	11	4.5	33	13.6	243	100.0

Figuur 22: Relatief aantal verloskundigen naar functie en urbanisatiegraad op 1 januari 1984

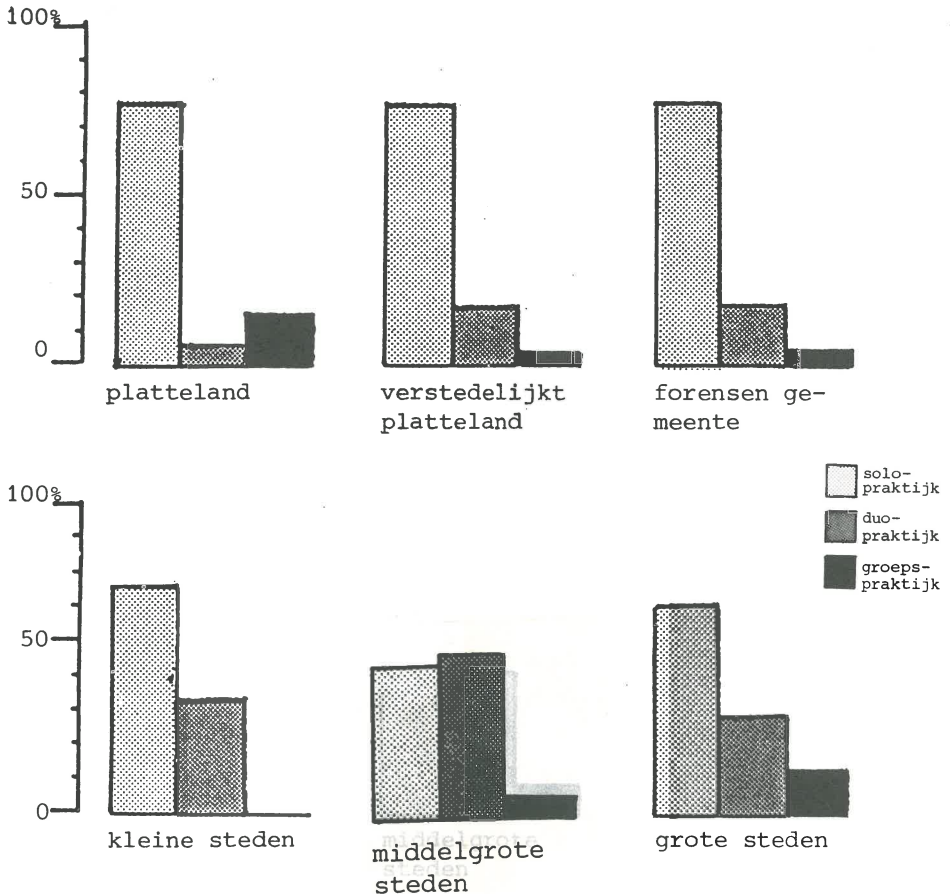
Tabel 34: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar provincie en praktijkvorm op 1 januari 1984.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	15	65.2	4	17.4	4	17.4	23	100.0
Friesland	6	42.9	8	57.1	-	-	14	100.0
Drente	11	68.8	5	31.3	-	-	16	100.0
Overijssel	27	67.5	10	25.0	3	7.5	40	100.0
Gelderland	47	70.1	20	29.9	-	-	67	100.0
Utrecht	16	40.0	21	52.5	3	7.5	40	100.0
Noord-Holland	59	56.7	30	28.8	15	14.4	104	100.0
Zuid-Holland	85	66.4	36	28.1	7	5.5	128	100.0
Zeeland	4	66.7	2	33.3	-	-	6	100.0
Noord-Brabant	59	69.4	20	23.5	6	7.1	85	100.0
Limburg	41	77.4	12	22.6	-	-	53	100.0
Z.IJ.P.	6	54.5	2	18.1	3	27.3	11	100.0

Tabel 35: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar praktijkvorm en urbanisatiegraad.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelandsgemeente	34	77.3	3	6.8	7	15.9	44	100.0
Verstedelijkte plattelandsgemeente	104	76.4	27	19.9	5	3.7	136	100.0
Forensengemeente	74	75.5	20	20.4	4	4.1	98	100.0
Kleine steden	47	62.7	28	37.3	-	-	75	100.0
Middelgrote steden	54	46.2	55	47.0	8	6.8	117	100.0
Grote steden	63	53.8	37	31.6	17	14.5	117	100.0

Figuur 23: Relatief aantal verloskundigen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad op 1 januari 1984

Tabel 36: Verhouding tussen het aantal werkzame verloskundigen (in eigen praktijk en klinisch werkzaam) en het aantal inwoners per provincie per 1 januari 1984.

	Aantal inwoners	Totaal aantal werkzame verloskundigen	Totaal aantal verloskundigen in eigen praktijk	Aantal inw. per werkzame verloskundige	Aantal inw. per verloskundige in eigen praktijk
Groningen	561.362	25	23	22454	24407
Friesland	597.030	16	14	37314	42645
Drente	427.287	17	16	25135	26705
Overijssel	1.042.031	41	40	25415	26051
Gelderland	1.735.763	76	67	22839	25906
Utrecht	929.233	53	40	17532	23230
Noord-Holland	2.306.233	137	104	16833	22175
Zuid-Holland	3.138.696	163	128	19255	24521
Zeeland	355.475	6	6	59245	59245
Noord-Brabant	2.102.748	99	85	21240	24738
Limburg	1.083.219	83	53	13051	20438
Z.I.J.P.	111.082	11	11	10098	10098
Totaal	14.390.159	727	587	19793	24515

Tabel 37: Verhouding tussen het aantal werkzame verloskundigen (in eigen praktijk en klinisch werkzaam) en het aantal inwoners naar urbanisatiegraad per 1 januari 1984.

Urbanisatiegraad	Aantal inwoners	Totaal aantal werkzame verloskundigen	Totaal aantal verloskundigen in eigen praktijk	Aantal inw. per werkzame verloskundige	Aantal inw. per verloskundige in eigen praktijk
Plattelandsgemeente	1.654.970	44	44	37613	37613
Verstedelijkte plattelandsgem.	3.292.722	138	136	23860	24211
Forensengemeente	2.083.504	103	98	20228	21260
Kleine steden	1.558.729	83	75	18780	20783
Middelgrote gemeente	2.301.790	160	117	14386	19673
Grote steden	3.498.441	199	117	17580	29901

Figuur 24: Het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd (woonachtig in het werkgebied van een verloskundige) per verloskundige in eigen praktijk en per Economisch Geografisch Gebied op 1 januari 1984

